

GYERGYÓI ÚJSÁG

A MAGYAR PÁRT PROGRAMJA ALAPJÁN.

Előfizetési árak:

Egy évre 200; félévre 100; negyedévre 50 Lei

Hirdetések milliméter díjszabás szerint.

Kéziratokat nem adunk vissza.

Felelősszerkesztő:

Dr. SÁNDORY MIHÁLY

Kiadó lapfajtájának:

MÁRK ISTVÁN.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Regele Ferdinand-ut 33. sz. (Sándory-ház.)

Szerkesztőségi órák mindennap d. u. 2—3-ig.

Telefon: 14.

A fakereskedelem újraélesztése.

Most, hogy aktuálissá vált az egész Gyergyó népének fizetéseképtelensége és ennek megszüntetése, és minden arra illetékes tényezőt gondolkodóba kell hogy ejtsen, hogy vajjon miként is lehetne Gyergyóra vonatkozólag ezt megszüntetni, foglalkoznunk kell egy kicsit fakereskedelmünk pangásának okaival mint olyannal, amelyek leginkább befolyásolták eddig népünk kereseti lehetőségeit.

Két kérdés tolul előtérbe, mikor ezzel a kérdéssel foglalkozunk. Az első az, hogy vajjon mi az oka fakereskedelmünk pangásának, a másik meg az, hogy vajjon hogyan is lehetne ezen segíteni.

A napokban egy valódi fakereskedővel volt alkalmunk a kérdéstről tárgyalni, olyan kereskedővel, aki hivatalos, nem pedig konjunktúra fakereskedő, s akinek így véleménye valóban fedi is a tényeket.

Ez a kereskedő a fakereskedelem pangását a következőkben látja: túl magas export vámilleték és fuvardíj, túl magas adó. Így például a fakereskedelem csupán csak a tőár után 24%-os adót fizet. Ehhez jönnek még a különböző illetékek, legitim és illegitim adók. Innen van az, hogy a romániai fa a többi országok fáival szemben elvesztette exportképességét, amit betetőz még az, hogy a többi külföldi országok nem hogy alacsony vám és egyéb illetékkel és nagy fuvardíjjal terhelnék meg export cikkeiket, hanem ezek után a kereskedőnek még prémiumot is fizetnek.

A másik oka a fakereskedelem pangásának az, hogy jelenleg azoknak az országoknak, ahova eddig a romániai fa gravitált, nincs felvevő képessége, mint például Magyarországnak és a keleti államoknak.

Magyarországon jelenleg nincsenek építkezések, a Kelet pedig az európai gazdasági válságnak ép úgy a hatása alatt áll, mint a többi európai államok. Ezáltal a romániai fakereskedőknél nagy mértékben felgyült a kész anyag, s miután nincs eladás, nincsen pénzforgalom sem.

Arra a kérdésünkre, hogy vajjon ez a pangás összefügg-e az annyit emlegetett orosz fa inváziójával, informátorunknak az volt a véleménye, hogy semmi esetre sem.

Tény az, hogy Oroszország nagy mennyiségben exportált egyes államokba fát, de miután ezzel neki inkább propaganda céljai voltak, mint gazdaságiak, az orosz olesó fa csak pillanatnyilag tudta befolyásolni az árakat. Oroszország különben a nagy tengeri szállítási útja miatt sem tudna

állandó eladóvá válni az európai piacon.

Az itt előadattakból már megalkothatjuk magunknak véleményünket is arról, hogy miként lehetne a bajon segíteni.

Ez a mód a következő: Az adó és fuvardíj leszállítása és a különféle illetékek eltörlése, hogy a romániai fa ezáltal versenyképessé legyen a külföldi fával szemben. Erre különben már rájött a kormány is, és épen a napokban olvashattuk, hogy a király elnöklete alatt minisztertanács foglalkozott a kérdéssel, amely a vám és fuvardíj leszállításáról tárgyalt.

Ez azonban csak az egyik ok kiküszöbölése lenne; hátramaradna a felvevőképesség létesítése.

Informátorunk ezen cél elérését csakis a fogyasztás megszervezésében látja az illető országok teherbíróképességének fokáig. Ez a fogyasztás megszervezése természetesen csakis állami feladat lehet, közmunkák létesítésével, ut- és vasutépítésekkel, amely munkálatok által jótékony hatást gyakorolna, a munkanélküliség megszüntetésére vagy legalább is enyhítésére.

Harmadik oka a fakereskedelem válságának a külföldnek még mai napig is fennálló bizalmatlansága a romániai piaccal szemben, mivel a jelenlegi romániai törvények nem nyújtanak garanciát a külföldi tőke biztonságának.

Erre vonatkozó törvények létesítése lenne tehát az az egyik mód, amely jótékonyan tudná befolyásolni a fakereskedelem pangását.

S ha mindezeket elgondolkozunk, észre kell vennünk, hogy a fakereskedelmet megbénító okoknak a megszüntetése tulajdonképpen nem is lenne olyan veszedelmesen nehéz mesterség. Egy kis magasabb koncepció, egy kissé több hozzáértés, sokkal több erély a korupció üldözésében, s menne minden mint a karikacsapás.

Reméljük azonban, hogy most Károly király trónraléptével ebben a tekintetben is lehet némi javulásra reményünk, legalább ezt bizonyítja az a körülmény, hogy az elnöklete alatt megtartott minisztertanács már helyes irányban foglalkozott a kérdéssel.

Addig azonban várni kell; a várás pedig oly borzasztó — üres szomorral.

Üzleti könyvet

jó papíron, tartós
vászon kötésben

csak a

Sándory

könyvkereskedésben kaphat

Demeter Róbert †

— 1876—1930. —

Kétheti kínos küzdelem után eljött Érette a kórszántotta ráncokat elsimitó Halál...

Erdély legkiválóbb portret-festője, a budapesti Műcsarnok 25 éves kiállító művésze: Demeter Róbert ott pihen már a gyergyószentmiklósi temetőben...

Amíg a futó hír beriadózza a gyergyói gyászhirrel Erdélyt, s túl az országon felver minden régi emléket, megkönyeztet, gyászba borít sok művésztestvért, jóismerőst, addig itt nálunk már ráhullott a hant és titkos szavu fenyők beszéde száll a virágos Nyár színeibe borult sirdomb felett...

*

Hiába féltettük, álltuk szorongva körül betegágyát: az utolsó portret, az a tisztult látás, mestert hirdető „Hattyúdál” mégis csak felvázolt grandiozitás maradt...

...Hát ez a sok terv, jövőtöprengés, Élettel küzdő nehéz gondok: a mai művész sors lel-e a Lethe vizében feledést, vagy az Ady hirdette magyar Messiás-sors — mint a Niebelung-hős hátára hulló levél — elveszi még e bucsuzó hullám gondúzó erejét is?...

A jegyzetekbe felvázolt, — „festőt” jellemző — keretből minduntalan kilép az ember?

Mi gyűjtötte két héten át a barátok, ismerősök seregét a haldokló ágya mellé, ha nem az a szeretet, amellyel rajta csüngtünk mindannyian, akik megismerhettük Őt ez alatt a Sorstól közöttünk leélni rendelt pár éves itt tartózkodása alatt...?

Mi változtatta a barátságot tiszteletté bennünk, ha nem az ő egyenes férfiassága, amely törékeny fizikumából a Becsület gránit pillérjét faragta ki...?

A szeretetünk, a becsülésünk borul az ő elmúltán gyászba s e szomorúságban nekünk, kicsivel beérő gyergyóiaknak még az is vigasztalás, hogy itt tudjuk Őt örökre közöttünk... hogy valahányszor elhaladunk a temető sorfalat álló fenyői között, sirja előtt megdobbanó szívünk visszhangjaképpen elrebegehessük újra, meg újra: Róbert...

*

...Mert azt tudjuk, hogy Demeter Róbert nemcsak a mienk!

Jussot tart hozzá a Maros mente a kis Magyarótól a nagy Vásárhelyig, a szülői háztól a mágnes kastélyokig, Erdély, a Dunántul, Pest, egy egész ország, a Műcsarnokban kiállító festővilág, melynek 25 év óta tagja volt.

*

A zsenit előre predesztináló Végzet tette festővé Demetert:

A még alig 5 éves gyermek „játékait”, a maga vágta művészi formákat (kitelt belőlük egy egész falu!) most már még féltőbben fogja őrizni az anyai kegyelet, mint a művész lélek tudatalatti megnyilvánulásait.

A folyton bontakozó tehetségre végül a nagy Mester, Lotz üti rá a hitelesítő pecsétet. De hiába Lotz, a hirnév, a Műcsarnokban kiállított, elismerést aratott portrék, sorsa a ma-

gyar művészsors marad. Mikor már révé jutna, akkor dobja bele Végzete a nagy világégest követő, egyeseket és egész népeket falevéként hánnyó Viharba...

De akkor már mellette állott művészelekkü társa, az Asszony, aki elhozta Őt hozzánk, a vihart fogó gyergyói hegyek alá, ahol Mindketten az Élet jármába fogva viselték azt a közös sorsot, melynek nehéz útján az egymásért dolgozás tudatának melegítő napja esillogott.

Itt adatott meg aztán, hogy bejárják Párist, Münchent, a zseni termő Firenzét, Rómát és a lagunák városát...

A Demeter szerény, reklámtól irtózó lelke csak szilárd alapot nyert a Renaissance „állócsillagai” alatt, amely egyenesen vezette Őt

századunk utvesztőkbe vesző festészeti irányai között.

Töprengő, folyton tanulni, tudni vágyó, az örök tökéletest kereső nyugtalansága, az alkotásaival soha egészen meg nem elégedés leonardói szint ad egész művészetének.

*

Most már eljutott Ő is oda, hol szín, forma, eszme és dal réti tarka virágként nyílnak; oda, hol a nagy Buonarotti kezében a martirok piros lobogója leng, hogy a lengő szakállu firenzei, a szelíd mosolyu Leonardo lábainál ülve hallgassa az örökkévalóság titkot nyitó tanítását a Mester ajkáról elszálló hangtalan szóban...

Franciaország

adót csökkent, Románia évről-évre emeli a közterheket.

Az Aradon megjelenő „Erdélyi Ipar” névűs hetilapból veszük át ezt a cikket, mely tartalmánál és a megnyilatkozó személy súlyánál, ugyisint abból a mi viszonyainkra vonatkozó megszívlelendő tanulságoknál fogva alapos figyelmet érdemel.

A tömérdek adósírák után, amely pedig a romániai adóalany egyetlen válasza lehet a közterhek állandóan fokozódó sulya ellen, alábbiakban rövid ismertetését adjuk egy másik adópolitikának. Franciaországról lesz szó, a Bratianu-féle gazdasági politika ideáljáról és pénzügyi irányítójáról, amelyet — ezen a téren nem követtek sem Bratianuék, sem Averescu, sőt még Madgearu sem. Franciaország adópolitikája alapján ellenkezik azzal a rendszerrel, amely a közterhek megállapítása és az adóalanyok közötti felosztása terén kormányok politikai álláspontjára való tekintet nélkül a megnagyobbodott Romániában immár tizenkét éve uralkomon van. Nálunk készpénzek évről-évre fokozódó tömegét inkasszálja az állam, szezonról-szezonra, újra meg újra emeli a vámok, illetékek tarifáját, közben állandóan szaporítva a tisztviselői apparátus költségeit és nem gondol azzal, hogy ez a világ végéig nem mehet így.

A romániai adóalany nem bírja már ezeket az évről-évre fokozódó terheket. Évről-évre csökken a jövedelmi lehetősége, fogy a vagyona a forgótőkáját már régen lemorzsolta a gazdasági inség és mindezek után a pénzügyi kormány, ahelyett, hogy jövedelmi alapokat igyekezne teremteni magának, készpénzgazdálkodásra rendezkedik be, amelynek egyedüli alapja az adó, vám és illeték címén az adóalanyok keserves keresetéből befolyó jövedelem. Az állam üzletei: a Resica, a petroleum, az altalaj tömérdek más kincse, a CFR, a posta és mit soroljunk még fel, vagy deficittel dolgozik, vagy a legjobb esetben nem fizet rá, de semmiesetre sem keres.

Reynaud francia pénzügyminiszter nyilatkozatát közölte a Neue Freie Presse egyik közelmúltban megjelent száma. A nyilatkozat fényt vet a francia adópolitikára, amely nem emeli, hanem leszállítja az adókat.

— Nem is szenved kétséget. — kezdte nyilatkozatát a francia pénzügyminiszter, — hogy Németország és Franciaország között a gazdasági közlekedés útját nem csak különleges francia érdekből, hanem általános európai gazdasági szempontból egyengetni kell, mert a feunálló európai gazdasági krízis csak a békés termelés, a gazdasági egyenjogúság és egyáltalában a gazdasági racionalizálás által oldható meg. Ehhez az első lépés: Franciaországnak és Németországnak, e két nagy államnak együttműködése.

Ami a szorosabb értelemben vett pénzügyi politikát illeti: itt is végkép el kell takarítani a háboru utolsó romját is és új felfogásoknak, új rendszereknek kell helyet fogadniok. Az állami költségvetési egyensúly helyreálltával szigorúan meg kellett az állami fölöslegeket állapítani és azok hova fordítását meggondolás tárgyává kellene tenni.

Első feladatul, — mondja a továbbiakban a francia pénzügyminiszter, — az adók fokoza-

tos csökkentése jelentkezett. Az idei esztendő április 1-ig az adóleszállítás hárommiliárd és ötszázhuszonnyolcmillió frankot tett ki és a törvényhozás azóta is számos irányban enyhítette a közterheket. A francia állampolgár ez év végéig 5 és fél milliárd frankról mond le a magángazdaság javára.

A nagyarányu adóleszállításokat azzal kezdték meg, hogy a hivatali fizetések utáni adót 12 százalékról 10 százalékra mérsékeltek. Megszüntették a kisebb hozamu ingatlanok forgalmi adóját, lényegesen leszállították az örökösödési illetékeket, felemelték az adómentes létminimum összegét és illetékmentessé tették a közcélokra tett ajándékokat és hagyományokat. A francia állam tehát a maga adópolitikájával 100 százalékgig eleget tett azoknak a kívánalmaknak, amelyek szociális szempontból felmerültek.

A gazdasági közterhek enyhítését illetőleg azoknál az adóknál gondoskodtak a könnyítésről, amelyek bénító hatást gyakoroltak az ipar és kereskedelem működésére. A francia pénzügyi kormányzat, — hangsúlyozza Reynaud — ennél a problémánál elsősorban a fényüzési adó eltörlésére gondolt, mert Franciaország pénzügyminisztere szerint minden vitán felül áll, hogy az ipari termelés a fényüzési adót katasztrófa nélkül csak addig bírja ki, amíg a pénz elértektelenedése viszonylagos jólétet idéz elő. Rendes pénzviszonyok közepette a fényüzési adó abszurdum, amelyet egyetlen ipari szakma sem képes súlyos károk nélkül elviselni.

Franciaországban tehát törvényhozásilag lényegesen csökkentették az autómobilok és szállodák adóját, leszállították az összes idegenforgalmi állami terhek adókulesát, így vendéglők, színházak, mulatóhelyek, valamint az orvosi és kozmetikai szerek után szedett fényüzési adókat.

Ezek az adóleszállítások 430 millió frank tehercsökkentést jelentettek a francia ipar számára. Gondoskodott a francia pénzügyminiszter arról is, hogy a nemzetközi spekulációk támadásának kitett párisi tőzsde terhein is enyhítsen. Tervbe vették, hogy a tőzsdeadót egymilliárd frankkal fogják leszállítani.

Eddig Reynaud miniszter nyilatkozata, amelyet a Neue Freie Presséből vettünk át. Ez az adóleszállítás az ipar javára 430 millió frank gyarapodást jelent.

Hogy pedig Páris a világ legnagyobb értékpiaçává váljon, arról van szó, hogy a tőzsdeadót egy milliárd frankkal fogják leszállítani. Így a francia pénzügyminiszter.

És minálunk?

Az összes hadviselő államok között talán itt merült fel a legkevesebb reparációs kiadás. Az ország a csatolt országrészekben jól jövedelmező iparterületekkel gyarapodott és jól megalapozott, nagy lendületű, értékes kereskedelemhez jutott. Az államhoz magaskultúrájú mezőgazdasági országrészek csatoltattak. Megmérhetetlen értékű földfeletti és földalatti kincsekkel dicsekedhetünk.

Mégis országos a gazdasági válság.

És hogy-e válság még teljesebb legyen, a kormányzat az ország legproduktívabb, az állami bevétel tulnyomó részét biztosító és la-

kói nagy tömegének a mindennapi kenyeret nyújtó két gazdasági osztálynak, az iparnak és a kereskedelemnek vállalt úgy megrakta adóval, hogy csak idők kérdése, mikor fognak azok a nagy teher alatt menthetetlenül összeroskadni.

A legkiméletlenebb adópolitika dühöng, az adókievetésnek nem az állampolgárok teherbírási képessége hanem az állam szükségletének kielégítése szabja meg a határokat, sőt a behajtott adóösszegek már túlhaladták a költségvetési előirányzatot.

Mi lesz ennek a vége?

Ha az ipar és a kereskedelem kidül, az állam a szintén rossz sorsban levő őstermelés adójára kell berendezkedjék.

Pedig az agrárjövedelemből egy európai állam sem bir gazdaságilag fennállani.

Ugy látszik, valahol nagyon el van hibázva a romániai gazdasági politika.

Szombat, vasárnap, hétfőn hangos az Urania

A nyomoruság ellen.

A gyergyószentmiklósi Ipartestület kertjében jun. 29-én, vasárnap délelőtt nagy csomó elkeseredett ember népgyűlésre jött össze. A gyűlés a mindinkább lehetetlen gazdasági helyzetet tárgyalta. Szenvedélyes hangu felszólalások hangzottak el, amelyek az állapotok megváltoztatását követelték, ha nem, valamennyien tönkremegyünk.

A gyűlés végül is egyhanguan elfogadta az előkészítő bizottság által előterjesztett memorandumot, amely szerint Gyergyó népe követeli a kormánytól:

Adjanak két éves moratóriumot, állapítsák meg tizennyolc százalékban a legmagasabb bankamatot, vegyék revízió alá az utolsó öt év összes bankkölcsöneinek kamatlabát és a tizennyolc százalékon felül fizetett összegeket tudják be a tőketartozásba, semmisítsék meg visszamenőleg az utolsó két év valamennyi árverését, adjanak munkaalkalmat, legyenek kimélettel az adó behajtásánál.

Amennyiben ezeket a kívánságokat a kormány legsürgősebben nem teljesíti, a gyűlés résztvevői minden felelősséget elhárítanak maguktól.

E határozatokból látszik legjobban, milyen elkeseredés uralkodott a gyűlésen. Éppen abból a tényből, hogy a gyűlés olyan követeléseket szögezett le, mint feltétlen teljesítendőket, amelyeknek, ha az illetékesek eleget akarnának tenni, a követelők maguk jönnének zavarba, hogy mit csináljanak. Hogyan lehetne például gyakorlatban keresztülvinni az összes árverési vételek megsemmisítését, hogy lehetne összeresgélgni, hogy az eladott tárgyak vajjon hol, hányadik kézben lehetnek azóta.

A moratórium kívánságának teljesítése az egész ország teljes gazdasági összeomlását vonná maga után, mert nem volna egyéb, mint a fizetésképtelenség nyílt elismerése.

A gyűlésnek azonban, bármit is határozott, mindenképpen meg kell legyen egy igen jó hatása, hogy felnyitja végre az illetékesek szemét, megláthatja, mi van itt nálunk és azt mondja, itt tenni kell, ezt vagy azt, de valamit, itt segíteni kell.

Az akció megszervezői csak folytassák munkájukat, ugyanolyan szorgalommal, ahogy eddig tették és ha csak nem engedik a mozgalmat személyes célok szolgálatán félrecsuszni, annak föltétlen kell hogy valami eredménye legyen.

**Órát és ékszer
javít**

szakszerűen és jutányos árban

STEIN

6 órás és ékszerész Városház-utca 1.

Sikerrel kecsegtet a forgalmi adó elleni mozgalom.

Mindenki felebbezzon, mert felebbezési határidő nincs. — A miniszter a parlamentben kijelentette, hogy az őszi ülészekon módosítják a sérelmes törvényt.

Szabó Béni iparosképviselőnkől az ipar-testület Szövetsége címére szenzációs távirat érkezett. Szabó Béni közli a táviratban, hogy a forgalmi adó törlése érdekében megindult mozgalom sikerrel kecsegtet. Az ügyben a parlament előtt többen szólaltak fel és egyhangúlag a sérelmes adónem teljes törlése mellett foglaltak állást. Ugyanilyen értelemben többségi részről is hagzott el felszólalás.

A tiltakozásokra, — bár a napi lapok eddig nem irták meg — Joanitescu alminiszter válaszolt. Az alminiszter kijelentette, hogy a forgalmi adóról szóló törvényt föltétlenül módosítani fogják. Ez azonban a parlament nyári szünete miatt most nem történhet meg, ellenben az őszi ülészekon föltétlenül sorra kerül.

Addig is — írja Szabó Béni — fellebbezők az iparosok szorgalmasan kivetett forgalmi adójukat, mert a beigért módosító rendelet szerinti mérséklésnél ennek előnyös hatása lesz.

Szabó Béni szenzációs távirata természetesen lényegesen megváltoztatta azt az akciót, amit az Ipartestületek Szövetsége a forgalmi adó ellen indított. A tiltakozó küldöttség Bu-

karestbe utazása ugyanis elmarad, mivel a miniszterek már nem igen fogadnak, többen el is hagyták a fővárost. Ez a halasztás azonban a legkevésbé sem jelenti azt, mintha a mozgalom ereje csökkenne. Fellebbezze meg minden iparos a maga forgalmi adóját, ha arra a jelenlegi törvény számára alapot nyújt, sőt még akkor is, ha a törvény szerint helyes az adóki-vetés, mert ebben az esetben is lehet remény a 75 százalékos engedmény alkalmazására.

A fontos ügygel kapcsolatban közöljük még, hogy az aradi pénzügyigazgatóság álláspontja szerint és — minden valószínűség szerint így fogják fel a kérdést más pénzügyigazgatóságok is, — a forgalmi adók a husz napos terminus lejártá után is megfellebbezhetők. A vonatkozó törvény ugyanis nem ír elő határidőt, így június 30. után is fogadnak el felebbezéseket. (Erdélyi Ipar).

Szombat, vasárnap, hétfőn hangos az Urania

Agglegény apa. Kedden Owernon angol szerző vigjátékát mutatja be a társulat. Ragyogó szellemességgel megírott vigjáték, amely állandó derűre ringatja a közönséget. Egy agglegény, akinek három gyereke van, már magában is egy derűs élménye a közönségnek, amely előadás után egy jól eltöltött est emlékével távozik a színházból.

Nagyszerű szerepeket játszanak a darabban Palutz Vilma, Solti Janka, Halmi Jolán, Bayer Kató, Mihályi, Keleti, Kozma, Lukács és Sipos.

Fráter Lóránd emlékünnepe. Ünnepe lesz szerda este a magyar színháznak. Fráter Lóránd, halhatatlan dalköltőnk, a Nótás kapitány emlékeztére Keleti Árpádnak, a nép-szerű bonvivánnak jutalomjátékául az összes gyergyószentmiklósi egyesített cigányzenekarok közreműködésével színpadra kerül a halhatatlan dalköltőnk legjobb szerzeményeiből összeállított darabja: az „Akácfavirág” című operett. Aki a dalköltővel nevetni, örülni és sirni akar, az áldozzon egy estét Fráter Lóránd emlékének, aki bánatos melódiáival oly sokszor hozta rezgésbe s andalította el a bufelejtéshez menekülő emberi szíveket. Fráter Lóránd nem halt meg! Fráter Lóránd él tovább azokban a nótákban, amiket Véghelyi Iza és Keleti Árpád fog ezen az estén énekelni s ha megint hallani akarja Fráter Lórándot úgy, ahogy azzal a teremtes megáldott bennünket, jöjjön el szerda este a színházba, ahol egy felejthetetlen élményt fog magának szerezni.

Külön érdekessége lesz ennek az estének az egyesített gyergyószentmiklósi cigányzenekar és Keleti Árpád bonvivánnak hegedűszólója.

Heti műsor:

Julius 5-én, szombaton: „Libavásár”, operett.

Julius 6-án, vasárnap: „Fekete szem éjszakája”, operett.

Julius 7-én, hétfőn: „A bolygó zsidó”, bibliai tárgyú daljáték.

Julius 8-án, kedden: „Agglegény apa”, angol vigjáték.

Julius 9-én, szerdán: „Akácfavirág”, operett. Fráter Lóránd halhatatlan dalköltőnk emlékeztére Keleti Árpád jutalomjátékául.

HIREK.

— Ujmisés pap. Ferenczy E. Sixtus szárhegyi fölszentelt lelkész f. évi július 6-án tartja első szentmiseáldozatát Szárhegyen.

— A budapesti Szent Imre ünnepségekre kimenni szándékozók felkéri a helyi plebániái hivatal, hogy f. hó 10-ig ebbeli szándékukat ugyanitt bejelenteni sziveskedjenek, mivel ez időn túl több jelentkezőket elfogadni nem fog s azoknak csak külön utlevéllel lehet az ünnepségekre kiutazniok.

— Érettségi eredmények. A gyergyószentmiklósi liceumból 29 tanuló állott érettségire, 23 román, 3 magyar és 3 zsidó. Ezekből átment 8 román 2 magyar és 2 zsidó. Az egyik magyar fiú Novák Antal, Novák Béla tekintélyes városi polgár sok reményre jogosító fia. Gratulálunk.

— Koszorúmegváltás. A Szabó György árvaház részére Demeter Róbert elhalálása alkalmából Vajda László koszorúmegváltás címén kétszáz lelt adományozott. — Isten fizesse. A gondnokság.

— Csikmegye kisiparosságának mozgalma az adóterhek ellen. A csikszeredai Ipartestület f. évi június 22-ikén Csikszeredában demonstratív közgyűlést tartott, amelynek legfontosabb és szinte egyetlen tárgyát az eddigi megadóztatásnak kiméletlen rendszere elleni tiltakozás képezte.

A közgyűlésen képviseltette magát Gyergyó kisiparossága is s így az ott történt határozatok egész Csikvármegye kisiparosságának megnyilatkozását képezi.

Csikvármegye kisiparossága legelső sorban is Károly király üdvözlése után megállapította, hogy nincsen munka, nincsen pénz, nincsen semmi állami kezdeményezés, nincsen állami támogatás s így nincsen semmi, amiből a kisiparosság fedezni tudná a rája zúdított nagy adóterheket.

Ezután tiltakozott a sérelmes forgalmi adó ellen, az utadó kivetése ellen, s végül adórevíziót követel Csikvármegye kisiparossága részére.

A közgyűlés követeli a kormánytól ezen igazságtalan adónemek törlését és kéri törvényhozással új törvénnyel való visszaállítását az erdélyi volt uttörvény ama szellemének, mely az utak fenntartásáról közmunka és közmunkaváltás formájában gondoskodott.

A kisiparosság ezen megmozdulásának bizonyára meg fog lenni illetékes helyen a kívánt eredménye.

— Csikszeredában is megalakult a turisztikai bizottság. A turisztika, mely egyike azon szép sportoknak, amely nemcsak a testet edzi, hanem a lélek megerősítését, felfrissítését is szolgálja, napról-napra nagyobb tért hódít nemcsak nálunk, hanem az egész külföldön is.

Nálunk a turisztika még gyermekkorát éli, külföldön azonban talán nincsen ember, aki ne hódolna ennek a szép sportnak. Az egyes államok valósággal versengenek abban, hogy melyik milyen méretű támogatással tegye lehetővé a sport minél kedvezőbb kultiválását, amely egyik legbiztosabb alapja az idegenforgalomnak.

A Gyergyószentmiklósi Turista Egyesület megalakulása után, mely a turisztika nem kellő kiforrottsága s így még a kellő érdeklődés hiánya miatt nem tudott eddig még megfelelő eredményt elérni, most a Csikszeredai Turista Egyesület alakult meg, mint a csikszeredai Sportegyesületnek egyik szakosztálya.

A szakosztály elnöke dr. Köntler Arthur bankigazgató, egy valódi vérbeli turista, akinek munkálkodása bizonyára meg fog felelni a várakozásoknak.

A színházi iroda közleményei.

Libavásár. Szombaton, július 5-én egy rendkívül szellemes énekes vigjátékot mutat be a magyar színház. A francia irógárda két leghetesebb reprezentánsa szövődött arra, hogy a közönséget három órán keresztül falrengető kacagásban tartsa. Ragyogó humor, finom meseszöveg, helyzetkomikum és francia eszrit jellemzik a darabot, amely elejétől végig derűs hangulatban tartja a mindennapi gondokban elfáradt közönséget.

A főszerepeket Véghelyi Iza, Palutz Vilma, Solti Janka, Halmi Jolán, Keleti, Lukács, Mihályi és Kozma játsszák.

Fekete szem éjszakája. Vasárnap este egy törlő metszett magyar operettben gyönyörködhetik a közönség. Erdélyi Mihály, a „Mit susog a fehér akác” című operett szerzőjének ez a legújabb darabja. A zamatos magyar nyelvű szöveghez hangulatos magyar motívumú zenét irtak, melynek hangja visszaidézi a közönség lelkében a letűnt régi jó idők meleg színházi estét.

Az operettben hálás szerephez jutottak: Véghelyi Iza, Palutz Vilma, Solti Janka, Bayer Kató, Keleti, Mihályi, Lukács és Kozma.

Bolygó zsidó. Hétfőn este a több oldalról megnyilvánult általános óhajnak engedve az igazgatóság még egyszer műsorra tűzte ki az első előadásán oly hatalmas sikert aratott „Bolygó zsidó” című zenés daljátékot. Ezt az estét vallásos estének is lehetne nevezni, mert tárgyát a krisztusi idők történetéből meríti a szerző, aki megkapó színekkel festi meg a Megváltó keresztre feszítésének történetét és Ahasverusnak, a tragédia értelmi szerzőjének és végrehajtójának örökös bolyongásban kimerülő kálváriás útját, amíg nem ő is megtalálja szívét s zaklatott lelke enyhülést keres a megbánás, a megtérés és a szeretet ígében.

A „Bolygó zsidó”-nak hatalmas sikere volt mindenütt, ahol színpadra hozták. Marosvásárhelyen tizenötösör, Brassóban tizszer adtuk elő ezt a szenzációsan felépített darabot s még azután is a levelek özöne érkezett hozzánk azzal a kéréssel, hogy tartsuk műsoron a darabot, mert nemcsak azok néznék meg, akik jegyet nem kaptak az előadáshoz, hanem azok is, akik már többször látták. A darab főszerepét Mihályi Károly (Ahasverus) és Lukács Ede (Jézus) játsszák, de hálás szerephez jutottak még Véghelyi Iza, Palutz Vilma, Solti Janka Kemény, Juci, Keleti Árpád és Kozma Hugó is. Az előadás egyik fénypontja a kis 7 éves Vörösmarthy Lilike szereplése, akinek színpadra termettsége, talentumos, bátor és öntudatos játéka nagy ígéret a jövő színészgeneráció részére. A harmadik felvonásban a „Khol nidre” imát Keleti Árpád éneklé a töle megszokott precizitással.

10-1

SZEPLŐT, MÁJFOLTOT

ÉS MINDENMŰ

BŐRKIÜTÉSEKET

A LEGGYORSAB-BAN ELTŰNTET

CARMEN SYLVA

CRÈME.

3 TEGELYT UTÁNVÉTEL

120 LEI-ÉRT KÜLD:

BARTHA LÁSZLÓ

GYÓGYSZERTÁRA TULGHEŞ.

A turisztikai szakosztály programjába vette társas kirándulások rendezését, s bizonyára így alkalom fog kinálkozni arra is, hogy a csiki és gyergyói részek turisztikai szakosztályai majd együttesen is hódoljanak e szép sport minden gyönyörűségének.

Csikvármegye különben az a hely, amely a leginkább bővelkedik természeti szépségekben s így itt van meg a legalkalmasabb terrenum arra, hogy a megye határain belül élénk turistaélet fejlődjön ki.

A csikszeredai turisztikai szakosztály alnöke Vámszer Béla gimnáziumi tanár, ki dr. Köntler Arthur elnökkel együtt az egyesületnek valóságos lelkei, s akiknek megmozdulása folytán jött most létre a szakosztály megalakulása.

Az ujturista egyesületet mi is turista szeretettel üdvözljük és működése elé a legszebb reményekkel nézünk.

— A gyergyószentmiklósi Kath. Legényegylet július 6-án, vasárnap délután 4 órai kezdettel fagyalt délutánt rendez, amelyre mindenkiket meghív és nagyon szívesen lát a rendezőség. Háziasszonyok és leányok lesznek: Giurea Emilné, Burján Péterné, Jakab Lajosné, Medve Józsefné, Hadnagy Dezsőné, Ambrus Gerőné, Ribiczey Helénke, Czirják Erzsike, Naşcutiu Lilly.

— Uj postabélyegek készülnek. A pénzügyminisztérium rendelkezést adott ki II. Károly király arcképével ellátott bélyegek kibocsátására. Az új bélyegeket állítólag még a hónap vége előtt forgalomba fogják hozni.

— Tömeges szórakozás. A múlt vasárnap nem kevesebb, mint hat helyen hatféle szórakozásra hívták fel a közönség figyelmét.

A Kereskedői Kör majálist rendezett a Marosfőn, az Ipartestület kertmegnyitást csinált, a kongregánisták szintén kerti ünnepélyt rendeztek, megnyitott a Kricsa-féle főtéri kioszk, délután, este mozi és színház előadás.

Eltekintve attól, hogy közönségünk képtelen ennyiféle szórakozás felvételére, helytelen ennyinek egy napra való összezsúfolása már csak azért is, mivel ilyen körülmények között egyik sem szokott sikerülni s még csak kárt okoz annak az egyesületnek, amelynek javára rendeződik a mulatság.

— Az ármaximálás következményei. A közönség köréből panaszok érkeztek hozzánk, hogy amióta a városi interimár bizottság ármaximálási rendelete megjelent, a kifizetők kisebbek lettek, több üzletlajdonos pedig nem függesztette ki a rendeletet az üzletében.

— Daloshangverseny. A Szászrégeni Magyar Polgári Dalkör, amely egyszer már bemutatkozott városunkban s amely estén a neves dalárdát néhai Görög Joachim kanonok üdvözölte felejthetetlen beszédben, f. hó 12-ikén, szombaton, a Laurentzy nagytermében hangversenyt tart.

A szászrégeni dalárdát felesleges bemutatnunk közönségünknek, mivel mindenik lapolvasó tudja, hogy ez az a dalárda, amely a segesvári országos dalosversenyen az első A. díjat nyerte, amelyről úgy nyilatkozott a bíráló bizottság, hogy „ezek a mi kozákjaink”.

Budapest, Marosvásárhely és még több városban megtartott hangversenyei valóságos esemény számba mentek s mindenünne kiténtéssel vagy dicsérrel mentek haza.

Ez a dalárda arról is nevezetes, hogy ez szokott néhai Ferdinand királynak szerenádot adni mindannyiszor, amikor a néhai király a görényi havasokban vadászatra megjelent, mely alkalmat mindig felhasznált a király arra, hogy legnagyobb elismerését nyilvánítsa a dalárdával szemben.

A dalárda a Magyar Dalszövetség által lett propaganda körutra kiküldve azokra a helyekre, ahol még kifejlődésben vannak a helyi dalárdák.

Az estély programja még nem lett, kibocsátva, azonban annyit megtudtunk, hogy az estély énekszámain kívül elő fogják adni a „Bukssa” című egyfelvonásos vígjátékot, azután szerepelni fog Maroscher Gusztáv fuvolaművész és Kovács László helyi ügyvédjelölt, akiről

még nem állítjuk, hogy hegedűművész, de azt igen, hogy biztos uton halad a művészi nívó felé.

Felhívjuk városunk közönségének figyelmét, az élvezetes estélyre, amely magas művészi nívójánál fogva megérdemli, hogy azon minél számosabban vegyünk részt.

A dalárda a szentmiklósi hangverseny után, 13-án, vasárnap, Ditróban fog szerepelni, ahol máris nagy örömmel és lelkesültséggel készülnek fogadásukra.

* **Kiadó lakás.** Egy 3 szoba, konyha, kamra, pince és mellékhelyiségekből álló lakás kiadó. Az egyik szoba üzlethelyiségnek vagy irodának is használható. Bővebb főlvilágosítás Novák Bélánál. 3-1

Szombat, vasárnap, hétfőn hangos az Urania

* A nagyérdemű közönség szíves tudomására hozom, hogy a szobafestő és mázó iparomban önállósítottam magam. A legújabb divatu külföldi mintalap kollekcióból van választékom. A legolcsóbb, izléses, jó munkát felelősséggel végzek. A nagyérdemű közönség szíves pártfogását kéri Simon Lajos, szobafestő és mázó, Meszes-utca 17 szám. 6-5

Az Urania mozgó hirei.

5-6-7-én, szombaton, vasárnap és hétfőn

Hangos film Gyerünk a pokolba.

Hangulatos, pergő cselekményű, ötletes, vidám film: Coolin Moorral, ezzel a bájos amerikai gaminnal a főszerepben. A szinkronizált zene pompás zenei aláfestésével hathatósan segíti a film érvényesülését.

9-10-én, szerdán és csütörtökön

Nines tovább

Corinne Griffith nagy filmje.

Jön: **Harry Piel**

Titokzatos kastély.

SPORT.

A Gyergyói Sport Egylet tenniszversenye.

A Gyergyói Sport Egylet június hó 28. és 29-én tartotta szezonnyitó tenniszversenyét, melyen Csikszereda és Udvarhely is képviseltette magát néhány játékosal.

Sajnos, a verseny sima lebonyolítását ismételtén megzavarta az eső. Döntőig nem is juthattak vasárnap. De az elő és középdöntők is szép küzdelmeket hoztak. Különösen a fiatalság előretörése keltett kellemes meglepetést. Zárug Lenesi, Bazilidesz Tibi és Lázár Mityu a jövő reménységei.

Részletes eredmények:

Női egyes: 1. Liebl Edit. 2. Zárug Lenesi.

Férfi egyes junior: 1. Bazilidesz Tibi. 2. Lázár Mityu.

Női páros: 1. Jakabffy E. - Barabássy B. 2. Liebl E. - Balázs I.

Férfi páros: Dr. Gaal - Weinstein. 2. Berkovits - Bazilidesz.

Férfi egyes és vegyes páros döntőjét lapunk zártáig még nem játszották le.

Felhívás.

Egyik ügyfelünk át szándékozta venni a Dácia ditrói bejegyzett cég tulajdonát képező fűrészgépet.

Felhívjuk mindazokat, akiknek nevezett céggel szemben követelésük volna, hogy követelésüknek pontos összegét nyolc nap alatt irodánkban jelentsék be. Ez idő eltelté után bejelentett követeléseket ügyfelünk nem fog figyelembe vehetni.

Dr. László Dezső,
Dr. Sándory Mihály,
ügyvédek
Gheorgheni.

Primăria Comunei Remetea Judeţul Ciuc.

Árlejtési hirdetmény.

1930. július 21-én délelőtt 10 órakor a község házában a számviteli törvény 88-110. § értelmében zárt ajánlatokkal 44 öl bükk tűzifa szállítására nyilvános árverés tartatik.

Szállítási határidő 1930. szeptember 30. Bónatpénz 5%. Feltételek a község házában a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Primăria.

Férfi pénztárcák

nagy választékban
kaphatók

a Sándory könyvkereskedésben.

A legmakacsabb **köhögést**, a kínzó **fulladást** és **rekedtséget** bámulatos rövid idő alatt megszünteti. A szájjáregget desinficiálja s így a ragályos betegségektől megóvja a

Tüdőfű cukorka.

Kapható az összes gyógyszertárakban.

Ára 20 Lei. 52-50

Egyedüli készítő:

OSVÁTH

gyógyszertár Targu-Mureş.

Vigyázat! Csak bádogdobozban, tüdővédjeggyel valódi.

A marosvásárhelyi 70 ágyas modern szanatórium

műtő és szülőszobákkal, Röntgen-, hydro- és elektroterápiával, quarz és diathermiával, bacteriologiai és chemiai laboratóriumokkal stb. berendezve, továbbá hideg-, melegvízzel, központi fűtéssel, lifttel, rádióval felszerelve

december hó 16-án nyílt meg.

Felvesz: Sebészeti, nőgyógyászati, szülészeti, bel-, ideg-, bőr-, urológiai, fül-, orr-, gége-, szemészeti és gyermekgyógyászati betegeket.